

**Програма розвитку
кафедри всесвітньої історії та археології
історико-філософського факультету
Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманов
на 2022-2026 рр.**

Програма розвитку кафедри у найближче п'ятиріччя передбачає подальше вдосконалення комплексу фахових дисциплін за всіма напрямками зарубіжної історії.

Завданням кафедри є порушення клопотання про збільшення навчальних кредитів на вивчення дисципліни «Історія стародавнього світу», що спрямована на дослідження розвитку людства з моменту його виникнення до утворення найдавніших держав, розкриття особливостей цивілізаційних процесів на території Європи та Азії у всій їх сукупності. Такої ж уваги вимагає і курс «Історія середніх віків», націлений на вивчення періоду середньовіччя як частини всесвітньо-історичного процесу і найважливішого етапу розвитку суспільства, виявленню впливу на формування європейської цивілізації, що визначила вигляд сучасного світу, його основних ідей, цінностей та інститутів.

Кафедра і надалі має удосконалювати методикау і зміст викладання таких важливих дисциплін як «Нова і новітня історія країн Європи та Америки», спрямованої на формування у студентів цілісної картини історичного розвитку західної цивілізації у XVII – XXI ст., глибоке розуміння причинно-наслідкових зв'язків подій в історії окремих країн та міжнародних відносин, визначення змісту та основних тенденції суспільної еволюції країн Західної Європи і Америки. Зважаючи на розширення міжнародних зв'язків України з країнами афро-азіатського регіону, кафедра вважає за доцільне відновлення колишнього обсягу вивчення історії країн цього регіону, поглиблену увагу до проблем орієнталістики. Поглиблене вивчення закономірностей розвитку східних

суспільств в доколоніальний період та в умовах колоніального тиску Заходу, формування у студентів уявлення про спільне та особливе в економічному, соціальному, політичному та цивілізаційному розвитку країн Сходу, усвідомлене розуміння ролі і місця народів та країн Сходу в світовій історії і в сучасному світі.

Посилену увагу кафедра має надавати найбільш складному фаховому курсу всесвітньої історії – «Історіографії нової та новітньої історії», покликаною ознайомити студентів з школами, течіями та напрямками в історіографії, які відігравали провідну роль у розвитку світової історичної науки у цілому і мали своєрідні центри на терені конкретних країн чи національних культур.

У зв'язку з вимогами нових навчальних стандартів та освітньо-професійних програм кафедра має приділяти посилену увагу розробці змісту та методики викладання дисциплін за вибором студентів – «Давні цивілізації Європи», «Ментальність середньовічної Європи», «Цивілізації Сходу» та «Цивілізації Нового світу», «Польська мова», «Середньовічна історія Польщі», «Нова та новітня історія Польщі», «Історія польської культури». Керівництво кафедри має порушити клопотання про вивчення даних навчальних дисциплін не лише студентами, що навчаються за ОПП «Середня освіта (історія)» або «Історія та археологія», але слухачами обох спеціальностей, доцільність чого є очевидною.

Подальшого удосконалення потребують навчальні програми, методичні матеріали, оскільки вони мають відповідати тенденціям розвитку сучасної історичної науки та освіти, процесам конвергенції суспільствознавчих дисциплін. У той же час, кафедра повинна давати ефективну відповідь на виклики, що сформовані процесом діджіталізації навчання. Особливо у зв'язку із постійним зростанням конкуренції на ринку освітніх послуг України.

Поряд із збереженням та модернізацією навчальних курсів, нагальним завданням кафедри є впровадження у навчальний процес сучасних методик викладання, заснованих на цифрових технологіях, поєднання можливостей аудиторного та дистанційного навчання, використання графічних можливостей комп'ютерної техніки. Вивчення історичних фактів та подій, зростаючого обсягу

навчального матеріалу неможливо без використання засобів наочності. Зважаючи на зростаючі можливості доступу студентів до джерел інформації, посиленої уваги вимагає подальше вдосконалення змісту лекційного матеріалу, тематики та змісту семінарських занять. Одночасно викладачі кафедри мають приділяти посилену увагу організації самостійної роботи студентів та занять із слухачами, що навчатимуться за індивідуальними графіками. Упродовж наступного п'ятиріччя на кафедрі має сформуватися цифрова база нормативних і вибіркового навчальних дисциплін.

Впроваджена спеціалізація «Всесвітня історія» потребує не лише якісного вдосконалення змісту спеціалізації, розробку й впровадження у навчальний процес дисциплін «Історичне країнознавство», «Регіональна історія країн світу», «Політичні системи країн Заходу і Сходу», «Історія країн Південного Кавказу», «Історія країн Центральної Азії», «Історія країн Близького та Середнього Сходу».

Фахова підготовка історика нерозривно пов'язана з паралельним вивченням дисциплін гуманітарного, суспільствознавчого та педагогічного циклів. Як показує досвід роботи, типові нормативні програми кафедри слід змістовно пов'язати з навчальними програмами політології, соціології, етики та естетики і релігієзнавства.

Провідним завданням кафедри слід вважати вдосконалення науково-дослідної роботи. Кафедра має значний науковий потенціал для подальшого розвитку, три викладачі повинні завершити роботу по написанню і подати на розгляд до спеціалізованих рад докторські дисертації, а два доценти мають здобути професорське звання. Кафедра продовжуватиме дослідження за науковим напрямком «Дослідження проблем гуманітарних наук», по темі «Проблеми гуманізму та духовності у процесі викладання курсів всесвітньої історії». На п'ятиріччя заплановано видання двох монографій, двох навчальних посібників для історико-філософського факультету, навчально-методичних посібників для вищої школи та статей надрукованих у виданнях, що визнаються міжнародною спільнотою.

Кафедра має активізувати роботу по організації та проведенню міжнародних наукових конференцій з актуальних проблем всесвітньої історії, орієнталістики, євроінтеграції та сучасних міжнародних відносин. Зокрема, наукових конференцій, присвячених спірним питанням причин та виникнення Другої світової війни, формуванню засад економічної інтеграції європейських країн, проблем еволюції ідеології політкоректності в сучасному світі.

На порядку денному є подальше вдосконалення системи і змісту навчання випускників факультету за науковою програмою доктора філософії (за спеціальністю 032 – історія та археологія), підготовки магістрів історії за спеціальностями факультету. Кафедра має посилити увагу до науково-дослідної роботи студентів, оновити зміст і напрями роботи наукового гуртка та його проблемних груп, перетворити на обов'язок викладача підготовку студентів до участі у республіканських та міжнародних конкурсів та олімпіад з історії.

Викладачі кафедри мають і надалі брати активну участь у вдосконаленні змісту і якості шкільної історичної освіти, розробці освітніх стандартів та навчальних програм. Поряд із підручниками та навчальними посібниками із всесвітньої історії для 9-го класу, кафедрою заплановано видання і підготовку до конкурсу шкільних підручників з Новітньої історії (10-12 класи).

Кафедра всесвітньої історії та археології має посилити профорієнтаційну діяльність. Зростаюча конкуренція на ринку освітніх послуг, посилення вимог до підготовки вчителів, вимагають розширення зв'язків з середніми загальноосвітніми закладами, селекцію та профвідбір майбутніх студентів, що відповідають професійним, психологічним та моральним стандартам вчительської праці.

Історія покликана виховувати майбутніх громадян у дусі відданості Вітчизні, морально-етичним цінностям сучасного українського суспільства, світової цивілізації. Відповідно, кафедра всесвітньої історії та археології має посилити виховну діяльність серед студентського загалу та молоді, що навчається у середніх загальноосвітніх закладах України. У наступні роки заплановано низку

громадсько-виховних заходів на факультеті, у його гуртожитку, навчально-виховних закладах Києва та області.